

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma 20., v Ameriko 80 Din. Cena Marijnoga Lista na celo leto je: doma 10 Din., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M List vsaki mesec. Naročniki M. Lista dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno, letos za 5 Din. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvu Novin v Črensovcu, Prekm.

„Vredništvo i opravištvu Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Oglasi, (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din., više od vsake reči pol dinara. Med tekstem je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača opravištvu „NOVIN“.

Pridite dnes teden aug. 17. vsi k Sv. Benediki!

Obhajali homo desetletni spomin smrti našega velikoga moža č. kanonika dr. Ivanóczy Franca.

Prečitite nižji spored!

Spored:

ob desetletnici smrti dr. Fr. Ivanóczya avgusta 17. pri Sv. Benediki. (Prekmurje.)

1. Svete meše ob 1/27, 1/28 i 1/210 vóri. Pri prvój i drugój sv. meši je skupno sv. obhajilo za pokojnoga duso.

Ob 9. vóri cerkveni govor, šteroga bo meo vlč. g. Ivan Bašša, bogojanski plebanoš. Ob 1/210 vóri slovesna sveta meša, štero do služili g. Hauko Jožef, sobočki g. kaplan i pri šteroj popevlejo združeni pevski zbori beltinski, čerensovski, žiškovski, cankovski, tišinski i bogojanski. Po predgi se bo nabiralo za nagrobni spomenik pokojnoga.

2. Pohod na pokopališče med popevanjem: „Povsod Boga“.

3. Pri grobi: a) govor i molitev: Govor do držali g. Klekl Jožef vp. pleb. nar. poslanec, molitev pa domači g. plebanoš čuvar groba: b) Nagrobna pesem moškoga zbora. c) polaganje vencov. Med polaganjem vencov popevle moški zbor naprej; d) Pohod okoli groba, med šterim obsiple narod grob s cvetjóm, med tem se pa spevle domača narodna pesem „Sveto je drevo, sveti je križ“ s spremlanjem žiškovskega orlovskoga tamboraškoga zbora.

Včasi zátém slavnostna akademija pri cerkvi s tem sporedom:

a) Pesmi: „Nebo žari“, „Spómin“, z „Bogom“.

b) Deklamacije tri, po vsakoj igra tamboraški zbor.

c) Nastop Orlov i Orličov.

d) Pesmi: „Sinek piše“, „V Zarji“, „Ob zibeli“, „Vrnitev“.

e) Telovadba dijakinj s pesmov „Venček na glavi“.

f) Tamboraški zbor.

g) Zaključni govor, drži ga domači g. plebanoš.

h) Tamboraški zbor igra i se popeva „Lepa naša Domovina“.

i) Razhod meg popevanjem koračnice; „Mi smo Orli.“

Pozavamo vse častilce č. dr. Ivanóczyja, ognjegasce i vsa krščanska društva, naj počastijo pokojnoga velikoga moža spomin s svojov nazočnostjov pri slovesnosti! Posebnoga povabila nikomi ne pošljemo.

Na znanje:

1. S tem je slovesnost končana.

2. Večernice so ob 3. vóri.

3. Ar so pri Sv. Benediki samo tri male krčme, štere lahko priskrbijo hrano samo malobrojním gostóm, opominjamo vse, naj si strošek vzemejo s sebov.

4. Ki šče meti tam (v krčmi naročeni) obed, se naj javi do 14. avgusta pri g. Balažic Franci, učenci orglarske šole Od-ranci 107. p. Beltinci, Prekm.

5. Vsi pesmarje i pesmarice kak i Orli naj bodo 16. avgusta za odvečera že v Bogojini. Tü bodo skupne vaje. Za stan je priskrbлено.

6. Molite, da nam Bog da lepo vreme.

7. Naprošajo se vsi, da prinesejo s sebov nekaj rož (korin), s šterimi posiplejo grob. Te korine (rože), kak tudi cvetlice za vence, morajo biti takše, štere so rasle na domačoj zemli.

8. Pečare prosimo, da pridejo tudi na slavnost, da tam ljudstvi lahko ponudijo kakše pečenje. Posebno dobro bi bilo, če se priskrbi za deco nekaj mleka i mlečne kave.

Odbor.

Stara —, nova vlada!

Vlada groze, strahote je spadnola. Pašič, Pribičević sta šla, sta morala iti i nastopili so ljudje, čuvari zakona, branitelji pravice.

Strahovlada je bila Pašičova vlada. Ne je bila branitelica mira, nego navadna kupčija, navadno orožje ednoga moža i njegove rodbine. Pašič je vladao, njegov sin Rade pa verižo (švercao), kupčivao i odavao v svoj hasek i pri tom vkanó državo za milijone i milijone. Vse to je lahko včino, ar za hrbtóm je mi je stao oča z ministerskov palicov v roki i ga je brano i skrivao pod svoj plašč. Bogatenje Pašičove družine i njegovih prijatelov je bilo delo prejšnje vlade.

Pri vsem tom se je vlada delala, da čuva ustavo i narod proti protidržavním elementóm i nastopala je proti vsakóm, šteri je povedao le reč proti njoj.

V istini pa je Pašič — Pribičevićova vlada ustavo zavrgla, kršila zakone. Podpirala je iz državne kase Orjuno, štera je s svojimi hudo-delstvi delala strah v celoj državi, štera je nemoteno morila, mantrala svoje lastne brate. Jugoslovane, štera je lahko ropala, ne da bi se njoj trbalo bojati, da pride v roke pravice. Orjuncov so ne smeli preganjati. Kak pa so delali z uradniki? Šteri je ne bio njihov i je bio teko pošteni, da se je ne dao podkupiti za par judažovih grošov, nego je glasno obsojao njihovo delo, je bio vrčen na cesto. Orožniki, šteri so verno spunjavali svojo službo, so bili premeščeni v Macedonijo. Kelko pa je trpelo šolstvo? Poštene učitele so preganjali, za nadzornike pa so nastavljali s cela nezmožne ljudi. Na zmožnosti, sposobnosti so ne gledali, nego samo na to ali pleše ali ne pleše tak, kak oni igrajo.

Na vse konce i kraje so se godile krivice. I ravno to krivično ravnanje, tlačenje pravičnosti, poštenosti je pripelalo nešterne može, parlamentarne klube, da so nastopili proti vladi. I lahko smo ponosni, da je dr. Korošec prvi začeo te boj. S svojim malim klubom štiridvajstih možov je neutiudljivo delao i dosegno je tak velke uspehe, da se moramo čuditi. Pridobio je Radića, muslimane, većino demokratov, nekaj rad kalov i vse menše klube i na njegovo prizadevanje se je ustanovo opozicionalni blok, šteri je zdaj prišo do vlade. Pašič je morao odstopti i njegovo mesto je prevzeo Davidovič, šteri je postavó novo vlado iz članov opozicionalnoga bloka i dveh radikalov. Nova vlada je že mela eno sejo, na šteroj je sklenila: 1) da se pozove skupščina; 2) da naj izdajo vsi ministri svojim uradnikom okrožnice, da naj verno spolnuejo zakon i naj najlepše ravnajo z ljudmi i ostro poštujejo red i mér v državi; 3) da naj ministri vgotovijo stanje, kakše so najšli pri svojem nastopi; 4) da vlada polaga posebno važnost na uradniški zakon i na pobijanje i kaštiganje krivičnoga postopanja; 5) da naj ministerstvo sodstva včini vse za uklinjenje sekvestrov i revizijo reparacij.

S temi sklepi se poda nova vlada na pot. Kak je bio opozicionalni blok do zdaj čuvar narodnoga edinstva, poštenosti i pravičnosti, tak bo tudi zdaj, kda je dao iz svoje sredine može, šteri bodo stali na najvišjem mestu i državi.

Kak žmetno je vse čakalo Pašičov padec i kelko vüpa narod od nove vlade, kaže veliko veselje, štero je zavladao v Belgradi pri nastopi novih ministrov. Davidovič so küšivali roke i obleko, dr. Korošči so vzklikali: Živijo Korošec, živijo Slovenci! Za slovenske ministre se je zanimao tudi vladar i po prisegi se je s vsakim več časa pogovarjao.

Novo vlado čakajo žmetne naloge, kajti vse je tak zavoženo, da se včasi ne bo dalo spraviti v pravi tir. Blagajne so prazne, kište pa pune nerešenih prošenj. Trdna vola pa premaga vse težave i lahko vüpamo, da se naskori vrne v državo mér i red.

Odgovori na ugovore.

Ugovor: Naj si popi zidajo Martinišče. Či je ščejo meti!

Odgovor: Vsi pošteni ljudje se nad tem ugovorom pohüjšuejo i pitajo: Pa so takši, ki tak gučijo? So lekaj, so. Pa što so? To so tisti, šteri bi radi bili, ka duhovnikov sploh ne bi bilo, ar mislijo, ka bi te leško živeli po svojoj slaboj naturi. Duhovniki so jim trn v peti, so jim grozno strašilo, zato ka jih karajo, jih opominajo na smrt, na večnost itd. Pa, hvala Bogi, takši ljudi je pri nas jako, jako malo. Zato jih pustimo pri meri. Povemo njim samo to, ka so duhovniki v jezero devetsto letah največ škol postavili, se največ trüdili za krščansko vzgojo i vučenost. Zdaj naj bi duhovniki dali vküp več milijonov? Komaj telko majo, ka živejo.

Ugovor: Martinišče si povlejo zavolo svoje politike!

Odgovor: To je istina. Nego, znate, kakša politika de se delala v Martinišči? Ta, čüjite! „Oča naš, ki si v nebesah, sveti se ime tvoje, pridi k nam kralstvo tvoje...“ Z drugimi rečmi povedano je to etak. Dijaki se bodo včili Boga spoznavati, ljubiti, ga častiti i njemu služiti. Včili se bodo, greha se čuvati, pošteno, jakostno živeti celo življenje, ne samo dokeč do tam. Včili se bodo svojega bližnjega ljubiti, pa ne samo z rečjov ali srcóm, nego z dejanjom. S svojim lepim življenjom do druge na dobro pot spravljali. Z ednov rečjov: Dijaki v Martinišči se bodo včili, kak naj pride kralstvo bože v njihova srca potem pa v srca drugih ljudi.

Kak krvavo je dnesden potrebna ta sveta politika! Med zadnjov strašnov vojskov se je tak vidilo, ka se je Lucifer malo skrio. Istina, nego zato se je skrio, ka se je bole pripravo na novo vojsko. Strašna vojska se bije dnesden po sveti. Lucifer bi rad s svojimi pomočniki na nikoj spravo kralstvo bože, posebno z brezverstvom, z materijalizmom (bogati biti, dobro se meti, nikomi nikaj dati, za dušo nikaj skrbeti, za te svet vse.) Zato smo pa mi krščeniki, šteri pravimo, ka nešćemo pomagati Luciferi, po svojoj dušnoj vesti dužni to kralstvo bože braniti. Dijaki iz Martinišča do ednok vaši generali v toj vojski. Šćete meti koražne generale? Pomagajte jim. Šćete meti dosta takših generalov? Pomagajte vnogim dijakóm. Šćete popunoma zmagati proti Luciferi? Ne milujte svojega dara pa tudi ne odlašajte, ovači Lucifer pride preveč notri v naše kraje. Zato vsi na boj za sveto reč! „Pridi k nam kralstvo tvoje...“

Ugovor: Pravijo, ka do samo takše dijake notri jemali, šteri do se za pope včili.

Odgovor na to je kratek, zato ka smo že od toga večkrat pisali. Pri gorijemanji se ne bo nikaj pitalo, ka šče postati. Toga tudi nišće stalno naprej ne ve ka bo. Mladi človek je jako spremljiv. Edno leto ma v srci postati to, drugo leto pa že ono. Pozvanje je bože delo. Poleg toga do pa vzgojitelji skrbno pazili na lastnosti

svojih dijakov, da vidijo v njih na kaj majo pozvanje. Martinišče de odprto vsem tistim, ki bodo mogli spuniti njegove pogoje posebno pa za siromaškeje. Kelko več darov se nabere, telko vekše de Martinišče i telko več dijakov bo lejko melo mesto v njem.

Ugovor: Takši dom je dober za malo deco ne pa za vekše dijake.

Odgovor: Dober i potreben je za vse, razloček je samo te, ka je za dijake stokrat bole potreben kak za malo deco. Zato pa tūdi po celom sveti majo na stozere takših domov. Med temi najdete takše, v šterih so dečica stara od 4 do 7 let, potem so šolska deca, so dijaki vseh šol, pa tūdi domove za visikošolce najdete. Zgodovina človečanskoga življenja nas povči, ka je vzgojni dom dosta bole potreben za dijaka od 12 do 20 leta kak pa za deco od 12 let nazaj.

(Dale.)

NEDELA.

Po Ris. IX. Evang. sv. Lukača XIX. 41—47. Jezuš se je razjokao nad okornim Jeruzalemom. Vnogo opominov je dobo od sv. prorokov, zdaj celo od samoga božega Sinu, pa li ostao okoren, ve je ljūbo ni Boga mi bližnjega. Jezuš joče nad menov, če sam trdoga srca do svojega bližnjega. O omečimo svoja srca za naše siromaške dijake, ka bodo ednok dobri dūhovniki, darujmo, ka li moremo za Martinišče.

Ljūbezen do bližnjega.*)

Inači pa ne, mōji dragi, inači pa ne! Greh je proti ljūbeni. Greh, za šteroga je ne zadosta, ga samo obžalovati i v spovedalnici povedati, nego trbe ga tūdi popraviti. Vkradnjeno blago trbe povrnti; tūdi vkradnjeno čast trbe dati nazaj. Toda, moj Bog, kak? Ja ka? Naša hūdobna govorica ide največkrat kak viher od vūst do vūst. I povekšava se i raste... S tem se vekša i raste škoda bližnjemi na njegovoj časti... O, kak popravimo škodo na dobrom imeni? I z zgūblenim dobrim imenom — što zna, ka je šče vse zgūbleno... Zgūbi zavolo našega jezika dobro ime obrtnik — ali ne zgūbi tūdi naročnikov? — trgovec — ali ne zgūbi tūdi kŭpcov? Zgūbi dobro ime uradnik — ali ne zgūbi tūdi slūžbe? — dūhovnik — ali ne zgūbi tūdi zavūpanja do svojih vernikov? O grozne škodel! Kak je popravimo?

Velki greh proti ljūbeni, Ah, ljūbezen ne dela tak. Ljūbezen dela inači. Ljūbezen, pravi sv. Peter, pokrije ōbilnost grehov. Neistinske pregrehe bližnjega včas i razkrije za laž. Istinske pa proba zagovarjati, či so šče tak velki — ljūbezen ji ne pozna, ona pripovedava raj jakosti bližnjega.

O lepa ljūbezen, bodi vsigdar z našim jezikom! Amen

*) Predga dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

Fabijola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

Na konci pa je pristavo, da bi ga dužnost tūdi znala prisiliti, da bi nastopo drūgo pot, če bi prošnje bile brez haska.

Agneška njemi je odgovorila lepo tūdi s pismom, vendar je pa njegove prošnje tak ōstro i batrivo zavračala, da je zgūbo vse vūpanje. Povedala njemi je, da je zaročena z neomadeževanim Agnjecom i da od vmrlivoga človeka več ne čaka nikše vernosti i nagnenja. Te odgovor je Fulvija popolnoma potrdio v njegovem hūdobnom nakanenji i skleno je svojo nakamo skrbno i varno dovršiti.

Ar je Sebeščan ne šteo privoliti v to, da bi zbežao, se je Fabijola domislila nekaj drūgoga. Rešiti ga morem, tūdi proti njegovoj volji i casara prositi milosti. Ona je ešče ne poznala hūdobnoga srca i si je mislila, da bo casar od začetka oster i hūd, bo žugao i se protio, pa vendar se bo dao pomiriti i sirmaka ne bo obsodo na smrt. Če je ešče, kakša perina smilenosti, v srci ga bodo omeščale moje skuze i prošnje. Pismeno je prosila, da bi smela k njemi; Ar je pa poznala njegovu lakomnost, je poslala poleg pisma ešče zlati prstan, preci velke vrednošče, okinčan okoli i okōl z dragim kamenčk i — kak je djala „znamenje vernosti“. Casar je dar sprijao, odgovor njoj je pa, da naj pride s svojov prošnjov 20. dneva, kak vsi drūgi! Mrzli odgovor njoj je davao jako malo vūpanja, pa sklenola je, da včini vse, ka je v njej moči.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Shod zavūpnikov SLS. v M. Soboti.

Vršo se je 27. jula v najslabšem vremeni. Pa čiravnō je takše bilo vreme, vendar je prišlo okoli 100 zavūpnikov naše stranke vkŭp. To svedoči, ka se naši lūdje zavedajo, kak velike važnosti je kršćanska politika. S Čentibe, Dol. Lendave, Martvarjavec, Trdkove i drūgij oddaljenij krajov so prišli vkŭp naši vrli pristaši, med njimi celo vlč. g. Kūhar Alojz plebanoš od Nedele. Poročali so na shodi gg. narodni poslanci Žebot, Klekl i Šiftar. G. Žebot je razjasno politični položaj i gučao od organizacije, kak se naj vpela po našij občinj, g. Klekl od dvojice politike i njenoga sada v Prekmurji, g. Šiftar pa od drūgih prekmurskih zadev. Zavūpniki so z velikov pazljivostjov poslušali govore i ednodūšno i ednoglasno izrazili zavūpanje našoj stranki i obljubili, da ōstanejo stanoviti v našoj stranki, dokeč ne pride do popolne politične zmage. Zbor je z ednim tūdi glasno obsodo nesramno agitacijo demokratske stranke potom kraljevskoga notariuša, Kodera ob priliki obiska velikega župana i radikalne stranke krivico, štera je madžarskim sirotam vzela zemlo i dala takšim, ki so se hvalili, ka so veleposestniki. Po govōraj so poslanci poslušali pritožbe zavūpnikov i sprejeli njihove prošnje. Na konci zborovanja je vlč. g. Raduha Jožef, salezijanec, ravnatelj, bodočega Martinišča sporočio zavūpnikom, da zavod šče letos odpremo, i proso njihovo pomoč.

Kŭpšinci. Tūdi nas so obiskali kŭrji to-vaji. Skoro vsakša hiša ma iz njihovoga blagoslova, ar vsakoj sfalijo po tri, štiri ali šče več kokoši.

Regulacija Mŭre v Prekmurji. Velko županstvo je naznanilo dne 25. julija poslanci g. Klekli na njegovo zahtevo, da se regulacijska dela Mŭre pri treh Bistricaj, Melincaj i Koti začnejo že prihodnje dni. Delo bo vōdo hidrotehnični oddelek velkoga župana mariborske oblasti potom rečnoga majstra Senčara v Melincaj. Delo se bo vršilo zdaj med nižjim stanjom vōde i bo naprej videno dovršeno v takšem časi, da visika vōda v jeseni več ne bo pretila naselbinam, stero so pri vodi. Velko županstvo piše, da je podano zatrdilo, da se odstrani nevarnost i razderajoča vodna sila zameji.

Rešo se vogrskje voje Krčmar A. sin Krčmar Štefana z M. Sobote. Madjari so ga kak špiona zaprili, a ne so mogli nikaj posvedočiti. Trpo je tri leta.

Dari za Martinišče. G. Jožef Vogler, lastnik slatinškoga vrelca na Petancaj je darūvao les za rožanice Martinišča. Velkodŭšnomi darovatelji najlepša hvala. Nadale sta darūvala v dinaraj Cigan Jožef iz Žiškova 100, Bedrnjak Janoš, glavni nabirač nabrao na D. Bistrici 81. Bog plačaj!

Bogojanski Orli nastopijo 17. augusta pri Sv. Bedeniki z večimi telovadnimi točkami.

Petletnica. V spomin, da je vrhovni svet v Parizi 1. augusta 1919. odločio, da pripadne Prekmurje našoj državi i da so 12. augusta istoga leta zasele jugoslovanske čete Prekmurje, i v spomin vojakom, šteri so spadnoli 3. januara 1919. pri prvij zasjedbi, priredi „Društvo prek-

Na odločeni den se odpravi Fabijola čarno oblečena kak prosilka i kak žalŭvalka za pokojnim očom, s prošnjov k casari, vstopi med lūdi ki so že čakali po stubaj. Te so bili v velkoj vekšoj nesreči nego ōna: matere, deca itd. so prišli prositi za svoje drage vjetnike, šteri so vzdihavali po težki vōzaj i rŭdokopaj. V srce so se njoj smilili i njeno vūpanje je skoro popunoma izginilo, ali ešče menje se je vūpala, kda je zagledala nesmiljenoga casara.

Potegno je zdaj tomi zdaj onimi zrok prošnje; to je raztrgao, drūgo vrgeo na zemlo, le redko je vzeo i dao svojim pisari, šteri se je pa ravnatak gizdalinsko obnašao, kak casar sam.

Zdaj se je bližao Fabijoli; ešče dve stubi — srcē joj je bilo vsigdar bole i bole — ne da bi se casara samoga bojala, nego skrb i strah za Sebeščanovo življenje jo je mantrao. Rada bi bila molila da bi znala kak, h komi. Pali segne casar po papiri, na to se naglo obrne nazaj — nekak ga je poznao po imeni. Tūdi Fabijola pogleda gor; glas se njoj vidi poznati.

Na drūgoj steni je bilo veliko okno, štero je rasvetlavalo te folaš, ki je vōdo do Ireninovoga stanūvanja. I ravno kda pogleda gori, je iz hiže stopo človek, lepi ali strašno, suhi; bleđi — Sebeščan — a z mirnim obrazom, podoben človeki ki ne pozna več strasti. Pod oblekov so se njemi vidile razmesarjene prsi: razstreljene roke. Čuo je naimre navadno znamenje trompete i spravo se je da pozdravi casara.

„Maksimilijan.“ ga je s slabim glasom pozdravo;

„Što si predrznež.“ ar atak zoveš svojega casara, zapita casar i se zgladne odked je prišeo

murskih dobrovolcov“ proslavo i to 9. augusta zvečer ob 8. vŭri v M. Soboti na grobi vojakov, 10. augusta celi den pa v Beltincaj. — Beltinčarje i dijaki so sklenili, ka bi se slavnost odložila i sledkar vršila.

Cerkvena vest. Za kaplane so prišli: Ferdinand Herman v Dobrovnik, Ivan Jerič v Ljutomer, Anton Čirič v G. Lendavo, Matjaš Zadravec v Črensovce, Štefan Varga v Beltince, Jožef Hauko v M. Soboto, Tivadar Jožef na Hotizō za samostalnoga kaplana. Vsem č. gospodom želemo obilen blagoslov Srca Jezušovoga.

Uradna naznanila.

Izdavanje potnih listov za Zedinjene drž. Amerike našim državnalom rojenim v inozemstvu. Vsi naši državljani, šteri so ne rojeni v našoj državi, ne spadajo v našo kvoto, nego v kvoto tiste države, na teritoriji štere so bili rojeni. Od toga pravila pozna američanski zakon nešterne izjeme: 1. Osebe pod 21 let, če idejo s svojimi stariši, šteri so rojeni v našoj državi, spadajo pod našo kvoto. 2. Što se je rodio v Zed. drž. Am., a je državljanstvo zgūbo, se prišteva za našega državljana i zato spada pod našo kvoto. 3. Žena se sme ravnati po kvoti svojega moža, či je kvota države, v šteroj je rojena, že izpunjena.

Kmetijske družbe za Slovenijo. Preglŭvanje i premŭvanje plemenskih konjov se vrši za Prekmurje 21. i 22. augusta i to: 21. augusta z začetkom ob 8. vŭri v M. Soboti pri hoteli Dobrayi za okraj M. Sobota; 22. augusta od 8. vŭre naprej v D. Lendavi na placi za okraj D. Lendava. Lepi konji dobijo nagrado, posebno lepi častno diplomu.

Država.

Železniška nesreča. Zadnjega julija se je zgodila na kočevskoj progi preci velka železniška nesreča. Z lesom, vapnom i drūgov težov naloženi terheški vlak je skočio s šin i pri tom je 6 vagonov spadnolo v 8 metrov globoki jarek. Nesreča je terjala tūdi človeški aldov. Bujlo je najmre zavirača Repenška.

Pravica zmagilje. Orjunaš, Ignac Oblak, šteri je zagrešo več hūdodelstev i povzročao strah poštenim mirnim prebivalcom Ljubljane, je prišo pred sodišče i to ga je obsodilo na pet mesecov voze. — Dr. Krejči, šteroga je na Žerjavovo priporočilo imenuvala prejšnja vlada za župana v Ljubljani, je morao zdaj odstopiti i župansko mesto je nazaj zasedu dr. Perič, šteri je prle morao odstopiti.

Smrt vrloga moža. V mariborskom špitalli je 27. julija vmro g. J. Karba, kmet iz Ljutomera. Pokojni je bio zaveden katoličan i Slovenec. Dosta je delao tūdi za narod. Ustanovo je ljutomersko posojilnico i gasilno društvo na Cveni. Na zadnoj poti do groba ga je sprejavao brat, župnik, križovski dekan i katehet celske gimnazije. Sprejavalo ga je tūdi gasilno društvo i velka vnožica ljudstva. Naj počiva v meri!

Velka tovajija dragocenosti. V Sarajevi je bilo vdreto v nekšo zlatarsko trgovino. Tovaj je ōdneso več prstanov z dragimi kamni, več ringelnov i zapestnic v vrednosti prek 100 jezer dinarov.

glas. Po vulicaj toga varaša si prelevao krv kršćenikov, njihova tela si pa metao v vodo ali na gnojnišča; Bogi posvećena poslopja si podirao; skruno oltare, i se potegŭvao za vrednoščo sirmakdv. Za vse to i za tvoje grehe, zavolo gizdavosti, lakomosti te je obsodo Bog i naskori te raztrga njegov srd. Vmrješ sramotne smrti i Bog zrošči sv. Cerkev casari po njegovoj vōli tebe i tvoji spomin pa bodo preklinjali po celoj zemli i vsigdar. Spreobri se hūdodelnik, dokeč je ešče čas, i prosij Boga odpūšćanja, dokeč je šče čas, v imeni križanoga Jezūša, šteroga si zdaj preganjao!

Vsi so bili tiho, kda je to gučao. Casar je stao, kak da bi bio iz kamna. Vidilo se njemi je, da stoji; pred mertvecom, kda je spoznao Sebeščana. Vendar se je naskori zavedao i je grozno zakričao:

„Alo, friško, naj idejo; ga pripeljejo pred menē — Hifaks, Hifaks! — Kde si? — Ravno zdaj sem ga vido. Pa zamorec je preci potegno i brž, kda je spoznao Sebeščana. — Gōtovo je vujšeo. Ka pa ti pes? — Što si? S temi rečmi se je obrno na Korvira, ki je stao poleg oče. — Naglo veži k Numidčanom! — Hifaks naj pojde včasi sel!“

Teško jo šo Korvin na to zapoved: med tem časom pa je Hifaks povedao svojim lūdēm vse, ka se je zgodilo i so se pripravili, da se bodo branili, samo edne dveri v dvorišče so pūstili odprte, i kda je casarski poslanec prišeo do njij, je dok ne smeo iti. Petdeset možov je stalo na vsakoj strani v redi s Hifaksom i Jubalov. Vsi so bili goli po prsaj i rokaj; na lokaj so meli napete puščice, obrnjene proti vratam.

Orjunec usmrto, hrvatskoga nacijon- lista. V soboto, 26. julija večer je Orjunec Angelinovič smrtno rano Marka Zovka, hrvatskoga nacijonalista. Zovka je drugi den vmro. Orjunec je pobegno v uredništvo lista „Novosti“ ot tam pa je šeo iti dale, a policija ga je zgrabila. Ljudstvo ga je šelo kamenjati i zahteva, da se zroči sodišči.

Orožniki v službi prejšnjega režima. Prejšnja vlada je kvarila tudi orožništvo, da ne bi postopalo po zakonaj. To se je opazilo posebno pri dogodkaj v Trbovlaj. V svoje roke je dobila komandanta Vošnjaka, šteri njoj je tak verno služo, ka je vse obtožbe proti Orjuni zaverno i delao na to, da krivcov ne bi našli. Pri tom deli njemi je pomagao Rusin Hurklevič, povelnik slovenskoga orožništva v Ljubljani.

Ogen vničo Strumico. Iz Strumice pbročajo, da je požar vničo celi varaš. Minister trgovine dr. Šumenkovič je včas odpohtvao ta, da odredi pogorelcom prvo pomoč.

Vlak skočo z tira na kočevskoj železnici v Sloveniji. En železničar je mrtev.

Kak je vplivao nastop nove vlade. Po varašaj je zavladalo veliko veselje, kda so zvedeli za novico od nove vlade. Ljudje so si od radosti stiskali roke. Med temi veselimi obrazi pa si lahko zapazo par povešenih glav, dugih nosov i od čemerov stisnjenih pesnic. To sō tisti, šteri so se na državne stroške veselili, a zdaj njim nekaj pravi, da njim je odklenkalo.

Brat odgrizeo brati prste na roki. Brata Pintarič v Medžimurji sta živila že dugo časa v svaji i sovraštvi. Največkrat sta se skregala zavolo razdelitve očinoga vertstva. Te dni je pa prišlo med njima do bitja. V tom bitji je eden drugomi vseh pet prstov na roki odgrizo. Če jiva sosedi ne bi razgnali, bi njemi odgrizno šče nos, ar je že v njega zasado svoje zobe.

Svet.

Prestolonaslednik stopo k redovnikom. Bivši prestolonaslednik nemške države Šaške, je stopo v dominikanski red.

Bolševiška selitev. Tudi v Švici je nekaj komunističnih družin. Ar pa je tam komunizem ne dovoljeni, se selijo te družine v bolševiško Rusijo, da bodo tam živeli pod bolševiškov vladov.

Ministerska pipa. Angleški ministri kadijo pipo, francoski so pa do zdaj ne smeli kaditi pipe, ar Francozi pipe ne trpijo. Zdajšnji predsednik Herriot, šteri je socijalist, pa kadji pipo, zato so Francozi razdraženi i protestirajo proti tom, da bi ministerski predsednik kadjo pipo.

Dečak, šteri vidi naopak. V Čikagi živi dečak, šteri vidi vse naopak kak v ogledali. Tudi čte i piše naopak. Zdravniki i vučenjaki se tom ne morejo načuditi.

Mrzla svetlost. Dozdaj se je mislilo, da kde je svetlost, mora biti tudi toplota. Svetlobi i toplote so ne mogli ločiti. Francozi Dussandi pa se je to posrečilo. On je z probanjom našeo svetlost, štera nema toplote. S svojov iznajdbov je delao različne probe i je med drugim dognao, da je svetloba vretina življenja, toplota pa smrti. Ta mrzla svetlost bo mela velki pomen tudi v zdravilstvi. Ma najpre to lastnost, da postanejo v njoj vsi predmeti prozorni, tak da človek lahko vidi skoz nje. S pomočjov te

Tak so stali tu, mirno i nepremakljivo, kak renda kameniti kepov pred Egiptorskim templom.

„Hifaks“ ga boječe nagovori Korvin, „casar me je posloa po tebe“.

Afrikanec njemi odvrne. „Le povej ponižno veličanstvi, da so se zarotili moji ljudje, da ničče ne stopi v dvor ali iz njega, ne da se njemi ne bi zapčilo 100 ali več puščic v srce ali hrbet“, dokeč nam casar ne pošle znamenja, da nam odpušča.

Kda je Korvin to pri casari povedao, se je te mastno nasmejao. Numidčani so bili ljudje, s šterimi se je ne rad špilao, ar so bili najbolje verni vojaki. Na nje je vupao v boji; vsikdar, ali če se je pojavo kakši opor. Njihovi strelji so vsikdar zadeli.

„O, prekanjenci“ je djao casar. „Nesi te prstan Hifaksovoj čarnoj ženi“, i zročo je Fabiloli zlati prstan.

Korvin je bežao i vrgeo prstan na dvorišče: Jubala ga je vesela pobrala. možova roka jo je pa tak vdarila, da je vkup spadnola — tovariši so njemi zakričali. Divjak je pobralo zlat, žena je vstala i bila gvušna, da je prišla v hišo sužnost, nego je bila prle.

Hifaks se je zgovarjao s casarskim poveljom. „Če bi nam dovolio ga vstreliti v glavo ali srce, bi bilo vse dobro, tak nas pa ne zadene nikakša odgovornost“.

„Naj je; bar (zdaj mi) spunite želo! Halo dva naj prideta s kiji!“

„Tak, drága, zdaj pa te pazita“, pravi casar. Krv se ne sme pretakati na tejtubaj. S kiji ga bujta, — Gospa ka pa vi? S temi rečmi je nagovoro Fabilolo i je segno po prošnji ar jo je poznao. (Dale.)

svetlosti teda zdravniki lahko pregledajo celoga človeka. Tudi indri bo mela ta iznajda velki pomen.

Zlato iz živoga srebra. Nemškomi profesori dr. Adolfi Miethe se je posrečilo dobiti iz živoga srebra zlato. To je on dosegeš s pomočjov elektrike. Njegov namen je bio dognati iz kakših snovi živo srebro obstoji i pri tom je prišeo do nove iznajdbe. Za človeštvo pa ta iznajdba nema pomena, ar so stroški za dobi- vanje zlata jezerokrat vekši, kak vrednost doblenoga zlata.

Na pol spi, na pol ne. V Beči je nekša ženska, štera lahko napravi, da na pol spi, na pol ne. Če prava stran spi, ne more gučati, či pa leva, more gučati i pisati.

Krao postao trgovec. Grški krao Jürrij, šteroga so Grki pred Božičom stivali, je odišeo v Pariz i tam šče, kak pravijo, stopiti v edno veliko trgovino kak trgovec i tak šče zdaj naprej prehraniti sebe i svojo družino.

Velka železniška nesreča v Italiji. Brzovlak, šteri vozi v Novarri, je skočo s šin. 8. potnikov je mrtvih, ranjeni pa skoro vsi.

Domača politika.

Kotrige nove vlade so:

Predsednik ministrskoga kabineta: **Ljuba Davidovič**, predsednik demokratov i odločilni boriteo proti pokvarjenosti.

Podpredsednik i minister za prosveto i vere: **Dr. Anton Korošec**, (SLS).

Minister za finance: **dr. Spaho**, predsednik bos. muslimanov.

Minister zvučnejših zadev: **dr. Voja Marinkovič**, demokrat.

Minister za notrašnje zadeve: **Nastas Petrovič**, radikal, sotrudnik pokojnoga Protiča — oster nasprotnik Pašiča.

Minister za trgovino i industrijo i zastopnik ministra za šume ino rüde: **Ilija Šumenkovič**, demokrat.

Minister pravde i zastopnik ministrstva za konstituantu: **dr. Hrasnica**, podpredsednik Jugoslovanske muslimanske organizacije.

Minister socialne politike i zastopnik ministrstva za narodno zdravje: **dr. Behmen**, član Jugoslovanske muslimanske organizacije.

Minister prometa: **Anton Sušnik**, SLS.

Minister za agrarno reformo: **Ivan Vesenjak**, SLS.

Minister za kmetijstvo: **dr. Franjo Kulovec**, SLS.

Minister za pošte i brzovjav: **Pera Markovič**, demokrat.

Minister za javne zgradbe: **Dragotin Pečič**, demokrat.

Minister za vojno i mornarico: osebni kraljev adjutant, **general Hadžič**.

Vlada špara. Ta vlada ma tak malo članov, kak do zdaj šče niedna; nešterna mesta so najpre združili i spravili pod edno vodstvo, da država menje troši. Volo za sporazum majo vsi. To so pokazali posebno demokrati, šteri so važna mesta prepustili drugim strankam. Vnogi izmed ministrov so morali pod starov vladov vnogo trpeti, nešterni so bili celo s silov napadeni.

Parlament vköppozvan. Da nova vlada šče delati, se vidi že s toga, da je že 6. avgusta pozvala sejo parlamenta, na šteroj se je tom predstavila.

Demokrati, ki so vu vladi, so nej naši demokratije. Oni so Srbi i člani poštene srbske stranke, ne pa razbijaste Žerjavove.

Deški den v Maribori.

Že pred leti se je končala strašna morija, štera je vničila telko mladih živlenj, vsekala telko krvavih ran i povzročila telko škode — svetovna vojna. Za nami je, toda njeni sledovi se šče poznajo. Roparstvo, razbojništvo, pijančuvanje, sovraštvo, nevera, brezboštvo i vse druge grozote, štere preplavljajo svet, so vekši tao njeni sadovi. Ona je zamorila v nežnih srcaj vso milobo, čüt dužnosti do Boga i ljudi i spremeni- nila vnoge razvüzdane grešnike. Ona je kriva, da se je zemla spremenila v jamo brezbožnoga razbojništva.

Pomagati trbe. Prijeti za orožje i streti moč šatanovo, šteri je v zadnjem časi skoro pöpuncoma zavladao.

Ja, pomagati trbe. Toga se zavedajo ljudje, šterimi je na srcaj rast Kristušove cerkve i blaženstvo človečanstva. Tej probajo pomagati. Kde i kda je sila največša, kda se že bliža največša pogüba. žalosten konec, se vzdignejo tej apoštoli nad propalov vnožicov i s svojim grmečim glasom opominjajo svet, da se bliža k sramotnomi koaci i ga zovejo k pokori. Sklicavajb shode, zborüvanja, prirejajo cerkvene slavnosti na šterih nastopajo i naznanjajo vnožici reč tistoga, šteri je Gospod vseh i jo prosijo, da hodl

po poti, štera vodi k pravöj sreči. Posebno pažnjo obračajo na mladino, ar ona je bodočnost, ona je vup za dosegeš prave sreče. Za njo posebi držijo shode i jo pripravljajo na bodoče pozvanje.

Takša shoda se vršita letos v Maribori.

Za deklice 9. i 10. avgusta, teda kda to čtete se je že začno, za dečke pa 23. i 24. avgusta. K tom je dodani 22. avgust, den slovenskoga katoličanskoga dijaštva.

Dnevni red za deški den je sledeči:

Petek, 22. avgust:

Ob 8. vüri: Sv. meša v stolnici.

Ob 9. do 12. vüre: Zborüvanje vučitelstva, akademikov i dijaštva. Bode več govorov, šteri se bodo nadelüvali za odvečera od 14. do 18. vüre.

Sobota, 23. avgust:

Ob 8. vüri Sv. meša v stolnici.

Ob 9. do 12. vüre: Zborüvanje versko-obnovitvenoga odseka. Več govorov.

Ob 14. do pol 18. vüre: Zborüvanje prösvetnoga odseka. Več govorov.

Ob 18. vüre: Odkritje spomenika dr. Vers- tovski.

Ob 20. vüri: Baklada pö vulicaj.

Ob pol 21. vüri: Pozdravni večer v Göt- zovoj dvorani.

Nedela, 24. avgust:

Ob pol 6. vüri: Sv. meše i sküпно sv. obhajilo v Franciškanskoj cerkvi.

Ob pol 9. vüri: Zbiranje k sprevodi v Tomšičovom drevoredi.

Ob 9. vüri: Slavnostni sprevöd po varaši.

Ob ¼ 9 vüri: Predga i sv. meša pred pušpekovov cerkvov. Oboje bo opravlaö presvetli nadpaster. Po meši ravnotam manifestacijsko zborüvanje.

Ob 14. vüri: Večernice v franciškanskoj i pušpekovoj cerkvi.

Ob 15. vüri: Orlovski telovadni nastop v ljuds- kom ogradi.

Deški den mora biti velka manifestacija za krščanske istine, manifestacije mladeniške moči i navdúšenja za sveto stvar. Den zmage mora biti deški den. Da pa bomo v istini manifestirali, obhajali zmagoslavje, je potrebno, da se zberemo vsi te dni v zelenom Maribori. Podati si moramo roke mi Prekmurci s svojimi brati prek Müre i obečati eden drugomi, da bomo sküпно šli v boj za svete istine, za vero svojih očetov, štero nam brezbožniki ščejo iztrgati iz naših src.

Što se šče deškoga dneva vdeležiti, se naj oglasi na svojem farofi ali v Uredništvu Novin v Crensovcih eli pri Franci Kolenc bogoslovci v Gomilici, da se njemi lahko priskrbi izkaznica. Izkaznico mora meti vsakši, inači ne dobi na železnici polovične vožnje, v Maribori pa ne sküpnoga prenočišča. Izkaznica košta 6 dinarov.

Prekmurska mladina, geni se! V Maribori moramo pokazati, da nas je velka četa. Rdečiti se morajo tam rdeče robače tudi prekmurskih Orlov i glasiti se tudi prekmurske pesmi.

Nemrtelnost.

piso: Hari Leopold ev. bogoslovec.

On, ki je že v začetki blo, ki je verskoga i moralnoga žitka pravičen voditelj, Jezuš, je edno svetlo pravico zapiso v človečansko düšo, štero z ednov rečjov etak lahko imenujemo: nemrtelnost, vekivečnost.

Čüde vredna reč, štera celoga človečans- skoga naroda diko znači. V zemite nam kraj te kinč, ka nam te ešče ostane, zakoj bi vredno bilo živeti na etoj nevolnoj zemlji. Či nam vkraj vzeme naše pohištvo, našega vüpanja bogastvo, naš sovražnik i či v pokopališče moremo spre- voditi celo svojo radost..., naj nam samo nem- rtelnosti sladko verö nehajo v našem srcaj, te smo ne zgübili nikaj, ne smo se vkanili, nemamo mrtvecov, vse nam je ostalo, blaženi smo ostali, ar verjemo, ka je naš zveličar goristano od mrtvi.

Nigda pred Kristušovim rojstvom, kda je ešče versko — moralno življenje sploh divje bilo, ka je tolažilo človeka, či ga je žitka grobijanska igra na srcaj ranila? Či je med svojim pohištvom i bogastvom v oči mogo gledati mrzloj smrti, na koj si je te mislo, zakoj je držo sam sebe, svojo usodo, svojega žitka cilj? Ka njemi je ponüdilo mira rožico med trplenjomi vkanenjom žitka? Naturni žitek je ne poznao s svojim ma- lenkostnim znanjom i ne razmo, samoga sebe. Zavrženi je bio človek i v tom se je obrno za pomoč k vgonjavanjom, takši je bio kak dete, štero vse verje, ali da ne bio tak blaženi.

(Dale.)

MALI OGLASI

Kupci pozor! Proda se lepo posestvo, obstoječe iz skoraj novozidane hiše in gospo- darskega poslopja, vrta in njive v bližini kolod- vora. Vpraša se naj pri lastniku v Dolnji Lendavi št. 183.

Prekmurski dijak.

Državna realna gimnazija v Murski Soboti, izpiti in vpisovanje.

25. agusta razredni (ponavljalni) izpiti za IV. r. ob 8. uri.

26. Nižji tečajni izpit; izpiti privatistov ob 8. uri.

27. Razredni izpiti za ostale razrede ob 8. uri.

28. Sprejemni izpiti za učence II. — VI. razreda ob 8. uri.

30. Sprejemni izpit za nove učence I. razr. ob 9. uri.

1. sept. Vpisovanje bivših učencev za I. — VI. razr. ob 8. uri.

2. sept. Služba Božja ob 8 $\frac{1}{2}$ uri.

3. sept. Pričetek rednega šolskega pouka ob 8. uri.

Kdor zamudi rok, izgubi pravico do izpita.

Prošnje za razredne (ponavljalne) izpite se morajo vložiti do 20. augusta t. l. (kolek 5 Din.) pri ravnateljstvu; prošnji treba priložiti za rešitev za vsak predmet po en kolek za 10 Din.

Zagrebečka borza

dne 8. augusta 1924.

Amerikanski dolar, 1 dolar	K 328—
Austrijska krona, 100 K	K —44
Čeho-Slov. krona, 1 K	K 9 60
20 kronski zlat	K 1170—
Francoski frank 1 frank	K 17 10
Madjar. K 100 (nova em.)	K —42
Švic. fran., 1 fr.	K 62—
Talijanske lire, 1 lira	K 14 40
Zürich:	
Dinar 100 Din.	Sv.fres 6 40

SALONIT

je najboljši škrilj (pala)

za pokrivanje strehe je boljši od vseh drugih materialov, lahki, neogorljivi, dolgo drži i je tudi najfalejši.

Dela se po staroj Hatschekovoj formi „ETERNIT“
Za pokrivanje strehe se da večletna garancija.

Izdelavle se v Solini pri Spliti v zalogi je pri

Čeh & Gašpar-i,

trgovina z mešanim blagom, železninov, polskimi pridelki.

MURSKA SOBOTA, Prekmurje.

Pošta.

J. Prkič, Vidovci. N. Horvat. Kūpšinci.
Na seji naše stranke se morajo te reči razpravliti.

Oda se eden kompletan,

dobro ohranjen motorbicikli z znamenjem „ALBA.“ Cena se zvede pri Antoni Klemčič, trgovci v Beltincaj.

FABRIKA MAŠINOV I LIVARNICA D. D.

V LJUBLJANI

Livarnica zvonov
iz bronca.

Nastavljena 1767.

Najbogše blago.
Krasni glasi.
Hitro zgotovijo.
Nizke cene.

Naročite
naš cenik!

Najvekša i najstarejša domača
LIVARNICA ZVONOV.

Naročite
naš cenik!

ZVONOLIVARNA „ZVONOGLAS“

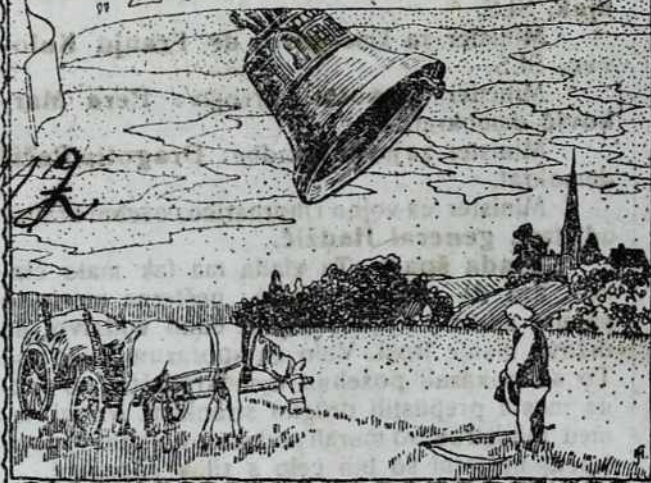
TOMANOVA ULICA MARIBOR TELEFON ŠT. 74

HITRA POSTREŽBA,

PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE.

RAČUN PRI:
ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI
MARIBOR.

„ZVONOGLAS“

OKUSNO
IZDELANI
BRONASTI
ZVONOVI-

HARMONIČNO
AKORDIČNI
TRAJNI
GLASOVI

Oglas.

Strigova.

Gostilno i mesarijo oda
Albert Kodba od dnes
naprej s celim inventarom.
Gostilna je poleg cerkve na
dobrom premeti.
Kūpec lahko včas nastopi.

SLOVENSKA BANKA
podružnica DOLNJA LENDAVALA

plača najbolje
dolarje
in
zlate peneze.

Podpirajte Novine!

Hazai hajóval

Hazai kikötőből

Délamerikába.

A „VESNA“ d. d. hazai hajóstársaság e hó 14-én kezdi állandó hajójáratát Délamerikába és pedig Brazília, Argentina és Uruguayba.

Az első hajó az „Ammiraglio Bettolo“ e hó 14-én indul Sušakról.

Közelebbi felvilágosítást ad BADER ALFRÉD Dolnja Lendaván a „VESNA“ d. d. Prekmurjei és Medjimurjei megbízottja.